

**Міністерство освіти та науки України
Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
Тернопільський обласний осередок наукового товариства
імені Шевченка**

Серія:
*БІБЛІОГРАФІЯ ВЧЕНИХ ТНПУ
ім. ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА*

Фундатор географічної науки на Тернопілля

(до 90-ліття професора Йосипа Михайловича Свинка)

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Тернопіль – 2024

Рецензенти:

Черняк В. М. – доктор біологічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри змісту і методик навчальних предметів Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти

Янковська Л. В. – кандидат географічних наук, доцент кафедри геоекології та гідрології Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка

Укладачі:

Кульчицька О. Я. – заступник директора наукової бібліотеки ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Дем'янчук П. М. – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Ф94 **Фундатор географічної науки на Тернопіллі** : біобібліографічний покажчик / укладачі : О. Я. Кульчицька, П. М. Дем'янчук ; авт. передм. : А. Богуцький, Д. Ковалишин, Л. Царик. – 2-ге вид., допов. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. – 144 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка).

У бібліографічному покажчику подано основні біографічні дані та напрями наукової, педагогічної та громадської діяльності і хронологічний перелік праць кандидата геолого-мінералогічних наук, професора, академіка Української екологічної академії наук, почесного члена Українського товариства охорони природи, почесного члена Українського географічного товариства, дійсного члена Наукового товариства імені Т. Шевченка, ветерана праці Йосипа Михайловича Свинка.

УДК 016:[929Свинко:913(477)]

© Кульчицька О. Я., уклад. 2024
© Дем'янчук П. М., уклад. 2024
© Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, 2024

можливості. Такі умови створив у свій час Йосип Михайлович на кафедрі фізичної географії (зараз кафедра географії та методики її навчання), якій самовіддано служив і де сам сформувався як авторитетний учений-лідер, на якого рівнялися не лише співробітники кафедри та факультету, а й усього університету. Саме він зумів у свій час об'єднати навколо себе однодумців – спочатку для створення кафедри географії, згодом – географічного факультету.

З квітня 2015 р. він на заслуженому відпочинку, однак продовжує підтримувати тісні наукові зв'язки з викладачами географічного, хіміко-біологічного, історичного факультетів та вченими інших вищих навчальних закладів України і зарубіжжя.

Йосип Михайлович є добрим прикладом для наслідування, прикладом самовідданого служіння науці, взірцем доброзичливого ставлення до людей, відповідальності та працелюбства.

Міцного здоров'я Вам Йосипе Михайловичу та ще довгих років життя у мирній та щасливій Україні!

Наталія ТАРАНОВА

ПРОФЕСОР ЙОСИП МИХАЙЛОВИЧ СВИНКО – УЧИТЕЛЬ, НАСТАВНИК І НАУКОВИЙ КЕРІВНИК

Сьогодні маю велику честь і задоволення виступити з нагоди 90-річчя професора Йосипа Михайловича Свинка – людини, яка стала для мене не лише науковим керівником, але й учителем та наставником на все життя.

Мій шлях у географію розпочався в 1995 році, коли я вступила на географічний факультет Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Саме тоді я вперше зустріла професора Йосипа Михайловича Свинка. Він був не лише видатним науковцем і викладачем, а й надзвичайно цікавим співрозмовником. Його лекції та заняття завжди вирізнялися глибиною знань, але найбільше нас, студентів, захоплювали його розповіді про власний досвід і подорожі, які надихали нас мріяти та прагнути пізнавати світ.

Однією з його найулюбленіших історій була мрія побувати в Єгипті, країні пірамід. Через політичні обмеження радянських часів він довгий час не міг реалізувати цю мрію. Також особливо запам'яталася його розповідь про поїздку на Соловецькі острови, де він брав участь у науковій конференції. Професор Свинко згадував, як ще тоді знав про трагічну історію цих місць, що додавало глибини його міркуванням про їх значення.

Незабутніми були його спогади про подорож до Індії в 1991 році. Він відвідав Делі, побував на західному та східному узбережжях, а також мав нагоду побачити Тадж-Махал. Кожна його розповідь була наповнена живими враженнями та деталями, що викликали у нас бажання подорожувати, відкривати світ і вдосконалюватися як науковці та люди.

Йосип Михайлович наголошував, що географія – це не лише наука про земну поверхню, а й пізнання світу через особистий досвід. Його подорожі

були для нас прикладом того, як важливо здійснювати свої мрії, навіть якщо для цього потрібен час.

Після завершення навчання в 2000 році я здобула повну вищу освіту, але мій науковий шлях не завершився. Завдяки підтримці професора Свинка я вирішила продовжити навчання в аспірантурі.

З 2000 по 2003 роки навчалася в аспірантурі на кафедрі фізичної географії за спеціальністю фізична географія, геофізика та геохімія ландшафтів. Йосип Михайлович був моїм науковим керівником, і цей період став для мене безцінним етапом професійного зростання. Окрім наукових досягнень, я відкрила для себе інший бік цієї видатної людини.

Особливо мене вразили стосунки професора з його коханою дружиною, Марією Михайлівною. Вона часто приєднувалася до наших зустрічей, пригощаючи чаєм та різними смаколиками. Їхня взаємна повага і любов стали для мене справжнім прикладом. Їхня турбота одне про одного назавжди залишилася в моєму серці, як зразок справжнього партнерства.

Під керівництвом Йосипа Михайловича я успішно захистила кандидатську дисертацію на тему «Фізико-географічна зумовленість топонімії Гологоро-Кременецької гряди та Малого Полісся» 6 квітня 2004 року в Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Після захисту дисертації я почала працювати асистентом, а потім доцентом кафедри фізичної географії, а згодом кафедри географії та методики її навчання. Співпраця з професором Свинком тривала, і його підтримка та поради сильно вплинули на мою наукову й викладацьку діяльність. Він завжди був для мене прикладом відданості науці та джерелом натхнення.

Сьогодні, на цій урочистій події, я хочу висловити найщиріші слова вдячності своєму науковому керівникові, наставнику та вчителю – професору Йосипу Михайловичу Свинку. Його відданість науці, любов до географії та глибока повага до студентів і колег назавжди залишаться для мене прикладом у житті.

**Любомир ЦАРИК, Любов ЯНКОВСЬКА, Ірина БАРНА,
Світлана НОВИЦЬКА, Ігор ЧЕБОЛДА**

СПОГАДИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ГЕОЕКОЛОГІЇ ТА ГІДРОЛОГІЇ ПРО ПРОФЕСОРА ЙОСИПА СВИНКА ЯК ВЧИТЕЛЯ, НАСТАВНИКА, КОЛЕГУ

Професор Любомир Царик: Зустрілись ми вперше з Йосипом Михайловичем у ректора педагогічного університету п. Іваценка у серпні 1987 році з питання мого працевлаштування на роботу. Запрошеним був декан природничого факультету п. Сергій Грушко. Ректор представив мене як готового викладача, який закінчив аспірантуру і пройшов попередній захист. Присутні погодилися з пропозицією пана ректора і сказали мені приносити документи й оформлятися. Документами займався тодішній начальник відділу кадрів, доброї душі людина, який запропонував мені місце в гуртожитку, оскільки приїхав я з сином Петром, який готувався у перший клас школи.